

Unikátní poradna ulehčí setkání se smrtí

Unikátní poradnu otevřela Fakultní nemocnice Olomouc. Jako první zdravotnické zařízení v zemi nabízí pomoc lidem, kterým na některém z jejich oddělení umírá nebo zemřel blízký člověk.

Petra Klimková
redaktorka MF DNES

OLOMOUC Zámutek může být nekonečný jako moře nebo taky vysoká hora. Hora hoře. I na kamenité cestě na vrchol se dá ale potkat malý záblesk naděje a krásy - třeba modré zvonky hoře. Přesně to - záchytné body, které pomůžou na cestě ven ze smutku nad ztrátou blízkého člověka, chtějí svým klientům pomoci hledat lidé z Poradny Hořec ve Fakultní nemocnici Olomouc.

V Česku nemá podobná služba obdoby. „Poradny pro pozůstalé mají hospice, ale nemocnice zatím necítily potřebu je otevřít. Možná jim to přijde trochu zvláštní, protože jsou to zařízení, kde by se lidé měli léčit a uzdravovat, takže se toho trochu bojí. Ale smrt je jedna z variant, jak nemoc může skončit. Olo-

moucká fakultní nemocnice jako první pochopila filozofii tohoto poradenství - pečuje tak nejen o pacienty a jejich blízké, ale i o své zaměstnance,“ říká psycholožka Naděžda Špatenková z Filozofické fakulty Univerzity Palackého Olomouc, která na činnost poradny dohlíží jako odborný garant.

O pozůstalé se od začátku června v nemocnici stará pět kaplanů, kteří nabízejí pastorační službu na několika klinikách či odděleních už pátým rokem. Nápad otevřít speciální poradnu vzešel právě z jejich

zkušeností. „V nemocnici se všechno točí kolem pacienta. Dokud tam leží, tak s příbuznými ještě zdravotníci mluví. Když ale zemře, jeho blízcí nemají kam jít. Nejde jen o to, pomoci jim zařídit pohřeb, potřebují i další doprovázení, aby se ze ztráty blízkého vyrovnali,“ vysvětlila koordinátorka nemocničních kaplanů a hlavní iniciátorka vzniku poradny Miroslava Tobia Matějková. Neoficiálně se kaplani s pozůstalými setkávali i dříve, především u lůžka umírajícího. Po smrti pacientů se s nimi ale prakticky neměli,

kde sejt. „Jako první vznikla potřeba nějaké místnosti, ale také jsme tu službu chtěli dělat víc profesionálně. Proto jsme si udělali kurz poradenství pro pozůstalé a složili zkoušku, takže jsou z nás oficiální poradci,“ doplnila Matějková.

„Služba je to čerstvá, ale myslím, že pro všechny je to tak jednodušší. Lékař oznámí úmrtí a může odejít zachraňovat další životy. Nemusí dělat to, v čem mu třeba není dobře. Není vzdělán na to, být duchovním nebo psychologickým poradcem. Pro to jsou nejpovolnější

nemocniční kaplani, kteří vnímají i spirituální přesah smrti a umí poskytnout duchovní doprovod,“ podotkla Naděžda Špatenková.

To, že poradna je v prostředí českých nemocnic unikátní, potvrdil i mluvčí fakultní nemocnice Egon Havrlant. „Její zřízením jsme nabídli prostor rodinám našich pacientů, aby mohly konzultovat své problémy spojené s onemocněním jim blízkého člověka. Ale může jít i o rodinu, které se v souvislosti s onemocněním dostaly do těžké životní situace a potřebují pomoc a radu

v oblasti duchovní i sociální,“ uvedl Havrlant. „Věříme, že touto službou přispějeme k vyšší kvalitě péče, která se samozřejmě nemůže odehrávat pouze na operačním stole a nemůže spočívat jen v podávání léků,“ doplnil. Poradnu mohou využít i sami zaměstnanci nemocnice.

Poradna Hořec je k dispozici po telefonickém kontaktu každý pracovní den od 10 do 17 hodin. V pondělí a čtvrtek od 10 do 11.30 a ve středu od 15 do 17 hodin je v poradenské místnosti přítomen vždy jeden z nemocničních kaplanů.

„Když věříte, máte naději. Co více lidem dát?“

➤ Pokračování ze strany B1

To, že o tuto službu bude zájem, jí potvrdil i průzkum, který mezi pacienty dělala v rámci svého bakalářského studia oboru ošetřovatelství. Když pak shodou okolností olomoucké arcibiskupství hledalo první zájemce o práci nemocničních kaplanů, Tobia nabídku přijala.

Zpočátku byla kaplankou jen na čtvrt úvazku, dnes svůj pracovní poměr dělí napůl mezi všeobecnou sestru a klinickou pastorační péči. Jak taková práce kaplana vlastně vypadá? „Jako kaplanka procházím pokojem a seznamuji se s novými pacienty. Často se ale poznáme už bě-

hem mé služby coby zdravotní sestry. Někdy mě i kolegyně posílají za pacienty, o nichž si myslí, že by mě mohli potřebovat. A nemocní si mě občas zavolají sami.“

Čas, který pacientům věnuje, nijak neomezuje. „Někdy nemocný potřebuje na rozhovor i tři hodiny. Otevírá otázky, které nemůžete přerušit,“ vysvětluje sestra Tobia. Není výjimkou, že ji o pomoc žádají i příbuzní nemocných, kteří nevědí, jak mluvit s blízkým, jenž nemá dobrou prognózu. A nakonec, někdy si s Tobii rádi promluví i sami kolegové. „S těmi nejčastěji probíráme nesnáze, které přináší život.“

Mezi hlavní témata jejich rozhovorů s pacienty patří těžkosti osobního života, nemoc i smrt. Když lidé cítí, že se blíží jejich konec, i nevěřící si často kladou otázku, jestli po životě „něco“ je. „Nemocný někdy řekne - já vím, že umřu. Mnohá zdravotní sestra neví, co s tím, a tak poví - ale prosím vás, to jsou jen takové řeči... Nemocný takovou větou ale sděluje, že si o své nejistotě potřebuje promluvit,“ míní sestra Tobia a dodává: „Já většinou odpovídám tak, že ani my přesně nevíme, jak bude nemoc probíhat dál ani jak dopadne. S nemocným se nebavíme o tom, jestli smrt přijde

teď, nebo jindy, ale o tom, co prožívá, a o jeho obavách, o tom, co je pro něj důležité.“

Jeden z nejsilnějších okamžiků zažila sestra Tobia během jedné noční směny. Záchraná služba tehdy přivezla starší ženu, která - když uviděla řádovou sestru Tobii - řekla: „Sestřičko, to jsem ráda, že vás vidím. Já do rána nedožiju.“ Tobia se o ni starala celou noc. Pomohla jí také napsat poslední dopis pro dceru. „Špatně se jí dýchalo a nebyla schopna udržet tužku. Ten vzkaz byl pro ni ale velmi důležitý. Byl to silný zážitek,“ vzpomíná Tobia. Žena do rána opravdu zemřela.

Dcera našla dopis v obálce, kterou si z nemocnice odnesla spolu s ostatními věcmi po mamince.

Koncentrace zármutku, kterou sestra Tobia čelí, je několikrát násobně vyšší než v jiných profesích. Se smrtí se totiž setkává až příliš často. Jak se s tím vyrovnává? „Jako řádové sestře mi nejvíce pomáhá modlitba. Když vím, že nemocní, umírající i zemřelí, jsou v Božích rukou, je to obrovská opora,“ tvrdí sestra Tobia, která relaxuje i prací na zahradě nebo tím, že do práce jezdí na kole. Víru podle ní ale nic nepřekoná: „Když věříte, máte naději. Co víc můžete lidem dát?“ - **Petra Klimková**

Prostějov zvažuje, zda omezit zábavní pyrotechniku

PROSTĚJOV Prostějovská radnice uvažuje o regulaci používání zábavní pyrotechniky na území města. Na bouchající petardy, rachejtla a dělbuchy si stěžují někteří obyvatelé Prostějova, kteří kvůli tomu sepsali petici. Radní se návrhem vyhlásky, která by používání zábavní pyrotechniky na území města regulovala, zabývali v tomto týdnu, ale rozhodnutí zatím nepadlo.

„Je to poměrně složitá problematika. Střetávají se dva názory. Jeden hovoří o zákazu téměř všeho, což je i názor obyvatel, kteří podepsali petici. Podle druhého názoru by se zábavní pyrotechnika měla povolit aspoň v některé dny,“ uvedl primátor Miroslav Pišťák (ČSSD). Radní budou o návrhu vyhlásky znovu jednat na příštím zasedání. „Můj osobní názor je ten, že by se zábavní pyrotechnika měla povolit na silvestra. Tolerance je možná i v případě soukromé oslavy, která nenarušuje bezpečnost, akorát je tam problém s hlukem,“ míní Pišťák.

Je podle něj třeba najít kompromis, kdy a za jakých podmínek bude možné zábavní pyrotechniku v Prostějově používat. (ČTK)

Suť už v bývalé textilce není. Co s plochou?

Areál zkrachovalého Oděvního podniku Prostějov, jehož šest výrobních budov před rokem poslala k zemi více než tuna dynamitu, zatím zeje prázdnou. Stroje už odstranily obrovské hromady stavební sutě. Majitelé pozemků tvrdí, že jednání s investory jsou na dobré cestě a brzy by se zde mohly usadit první firmy. „Demolice areálu bývalého OP postupuje přesně podle předpokládaného plánu. Některé kroky se nám díky příznivému počasí podařilo učinit dříve, proto bylo možné zahájit dříve i druhou část celého projektu, a sice jednání s potenciálními zájemci o volné plochy v areálu,“ řekl předseda představenstva Austria Group Ondřej Bata. Jednání se dvěma zájemci o pozemky v areálu OP se už podle něj podařilo úspěšně dokončit a jednání s dalšími pokračují. (ČTK)

Foto: Luděk Peřina, ČTK a MAFRA

Lidé ve vlně veder kolabovali

OLOMOUC Desítky lidí, kteří zkolabovali z velkých veder, ošetřovali o prodlouženém svátečním víkendu lékaři v nemocnicích Olomouckého kraje.

Jen do Fakultní nemocnice Olomouc přivezli záchranáři během tří volných dnů přibližně třicet lidí. „Šlo vesměs o starší lidi, kteří ve většině případů podcenili pitný režim. Tyto stavy jsme řešili kapačkami a krátkodobou hospitalizací“ řekl mluvčí fakultní nemocnice Egon Havrlant.

Podle něj se situace v posledních letech lepší. „Lidé si přece jen dávají větší pozor a snaží se v horkém počasí pravidelně a více pít,“ doplnil mluvčí nemocnice.

Zatímco záchranáři a lékaři měli plno práce, naopak hasiči neměli podle mluvčího Hasičského záchranného sboru Olomouckého kraje Zdeňka Hošáka žádný vážnější zásah.

Vysoké teploty nahrávaly koupalištím a akvaparkům, které byly plně lidí. „V sobotu jsme tu měli pře 1 300 lidí a v pondělí už to bylo kolem 1 900. To je v takových vedrech odpovídající návštěvnost,“ sdělil šéf Aquaparku Olomouc Daniel Příkrýl.

Padlo téměř deset rekordů

Meteorologové zaznamenali v průběhu tří dnů téměř desítku nejvyšších teplot v historii měření na daném místě. Vůbec nejvyšší teplotu zaznamenala v neděli meteorologická stanice v Olomouci, kde teploměr ukázal 35,7 stupňů Celsia. „V Olomouci byl překonán rekord z roku 1957 o 1,2 stupně Celsia,“ uvedl meteorolog Českého hydro-meteorologického ústavu Ostrava Roman Volný.

Stanice v Javorníku na Jesenicku si polepšila proti dosud rekordnímu roku 1999 dokonce o více než

dva stupně, když teploměr v sobotu ukázal 34,3 stupňů. Jen o desítku stupňů méně naměřili v pondělí meteorologové v Bělotině na Olomoucku, kde těsně padlo dosavadní maximum z roku 2012.

Vysoké teploty budou podle meteorologů pokračovat i dnes. „Bude skoro jasno až polojasno, v závěru v Jeseníkách až oblačno a ojediněle přeháňky. Nejvyšší teploty 31 až 34 stupňů, na horách 25 až 29 stupňů,“ popsal Volný. Během středy se podle něj ochladí. Území kraje totiž zasáhne studená fronta, za kterou pronikne chladný a vlhký vzduch od severozápadu. „Bude polojasno, postupně oblačno až zataženo a od západu na většině území přeháňky, místy i bouřky. Nejvyšší teploty se budou pohybovat v rozmezí 23 až 27 stupňů,“ řekl meteorolog.

Ve čtvrtek teploty ještě o několik stupňů klesnou a neměly by překročit třiadvacítku. (řš)

Olomoučané si mysleli, že bojují s kacírstvím

➤ Pokračování ze strany B1

Olomoučané při živelném procesu s Husovými přívrženci nedodrželí tehdy obvyklá pravidla pro soudní jednání. Navíc v tak závažné věci, kde hrozil trest smrti. Dá se tak říci, že se olomoucký městský soud před 600 lety dopustil v uvozovkách justiční vraždy?

Justiční vražda je moderní pojem. Olomoučané jistě jednali v dobré víře, že bojují s kacírstvím. Výše již bylo zmíněno, že jejich postup kostnický koncil dodatečně schválil. Koncil byl v té době nejvyšší autoritou i v otázkách výkladu církevního práva.

Nepoškodil ovšem zbesílý průběh soudu oba mladíky?

Otázkou je, zda by je při dodržení procesních pravidel bylo možné zachránit. Možná by v jejich pro-

spěch zasáhl moravský zemský hejtman pan Lacek z Kravař, který byl též nakloněn Husovým názorům.

Máte coby historik pro jednání olomouckých měšťanů pochopení, anebo se nechali strhnout emocemi?

Jako historik se snažím přijít věcem na kloub. Upálení Husových příznivců je klasickým případem toho, jak se vybijí vzdušné emoce a vášně, jejichž skrytými pohnutkami jsou nejistota a strach. Když hodnotíte minulost, může vám takový příběh připadat jako zajímavý badatelský problém. Jinak ovšem člověk vnímá události, jichž je bezprostředním účastníkem. Snad může případ upálených Husových příznivců posloužit jako nadčasový příklad toho, jak se věci nemají řešit.

- **Michal Poláček**

INZERCE

Knihy a časopisy

Koupím i LP. T: 603469105

Koupím

Knihy, LP. T: 603469105

Zaměstnání - Nabídka

Klíč - centrum sociálních služeb v Olomouci vyhláší výběrové řízení na pozici vychovatele (VŠ vzdělání). Více na www.klic-css.cz, tel. 585 757 107, 733 531 342.

Klíč - centrum sociálních služeb v Olomouci vyhláší výběrové řízení na pozici vedoucí ZDRAVOTNÍHO ÚSEKU (v odbornosti všeobecná sestra). Více na www.klic-css.cz, tel. 585 757 107, 733 531 342.

Bezpečnostní služba přijme vrátne pro Hlubočky, vhodné pro ID a SD, možnost profesního růstu. Mzda až 65 Kč/hod., věrnostní odměny, náborový příspěvek až 15 tis. Kč. Kontakt: 775 784 619.